Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного і європейського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
_____ Віталій СЕРЬОГІН
«31» серпня 2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародне судочинство
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
галузь знань:	D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність:	D9 Міжнародне право
освітньо-професійна програма:	Міжнародне право
вид навчальної дисципліни:	вибіркова
факультет:	юридичний

2026/2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

«31» серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Сироїд Тетяна Леонідівна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного і європейського права

Фомін Павло Вікторович, доктор філософії PhD, доцент кафедри міжнародного і європейського права

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного і європейського права юридичного факультету

Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри
міжнародного і європейського права Тетяна СИРОЇД

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D9 Міжнародне право

Гарант освітньо-професійної програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти
«Міжнародне право»
доктор юридичних наук, професор Олександр ГАВРИЛЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від «31» серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародне судочинство» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності спеціальності D9 міжнародне право, галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

293 Міжнародне право, галузі знань 29 Міжнародні відносини.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – опанування певним інструментарієм у сфері міжнародного судочинства, вивчення його сутності, особливостей; ознайомлення з діяльністю органів міжнародного судочинства; їх організацією; компетенцією; правовим статусом органів і посадових осіб; порядком здійснення судочинства.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: ознайомлення з етапами розвитку і становлення міжнародного судочинства; організацією, компетенцією, здійсненням провадження Міжнародного суду ООН; порядком здійснення судочинства міжнародними органами кримінальної юрисдикції; правовою основою їхньої діяльності; вивчення положень щодо організації, компетенції, порядку здійснення судочинства Міжнародного трибуналу з морського права; аналіз статутів і процедурно-процесуальних актів органів внутрішньої системи правосуддя міжнародних організацій щодо структури, компетенції, здійснення судочинства; приділення уваги діяльності Суду Євразійського економічного союзу; аналіз положень статутів, процедурно-процесуальних актів органів міжнародного правосуддя з прав людини щодо організації, компетенції, здійснення судочинства.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни Предметом вивчення навчальної дисципліни є міжнародно-правові відносини у сфері діяльності та функціонування органів міжнародного правосуддя.	
Нормативна / за вибором **за вибором**	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
14 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	

14 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
62 год.	82 год.
Контрольна робота	
Форма контролю	
залік	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна:

ЗК 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); СК 2. Здатність самостійно забезпечувати юридичне представництво інтересів клієнта та організовувати надання юридичних послуг. СК 3. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі міжнародного права, у широких або мультидисциплінарних контекстах. СК 4. Здатність ефективно забезпечувати адаптацію законодавства України до права ЄС у правотворчому, правоінтерпретаційному та правозастосовному контекстах, надавати правову підтримку євроінтеграційним та євроатлантичним процесам у різних сферах суспільних відносин. СК 6. Здатність представляти Інтереси власної держави або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних судах іноземних держав, міжнародних міжурядових організаціях. СК 11. Здатність дотримуватися професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих результатів наукових досліджень.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми (https://law.karazin.ua/resources/26-27/OPP_MP_drugij_magisterskij_riven_visoi_osviti_2026_compressed.pdf) здобувачі повинні досягти таких результатів навчання: РН 3. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення питань професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації. РН 5. Здійснювати юридичне представництво клієнта в міжнародних судових органах, національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, інших міжнародних організаціях, органах державної влади та місцевого самоврядування. РН 6. Захищати інтереси держави у національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, міжнародних судах та організаціях, зокрема інтеграційних, на міжнародних конференціях. РН 7. Ухвалювати обґрунтовані рішення, у тому числі за умов невизначеності, генерувати та оцінювати альтернативи, усвідомлювати наслідки цих рішень для різних суб'єктів національного і міжнародного права. РН 10. Надавати юридичний супровід процесам адаптації різних галузей законодавства України до права Європейського Союзу.

1.8. Пререквізити: Теорія держави і права, Конституційне право України, Кримінальне право України, Міжнародне публічне право (основи теорії), Міжнародне публічне право (основні галузі), Право Європейського Союзу, Права людини в міжнародному праві.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема № 1. Становлення та розвиток міжнародного судочинства

Міжнародні третейські суди й арбітраж у Стародавньому світі та Середньовіччі. Заснування Постійної палати третейського суду. Створення Постійної палати міжнародного правосуддя. Нюрнберзький і Токійський процеси. Види сучасних міжнародних судових органів. Amicus curiae в міжнародному судочинстві.

Тема № 2. Міжнародний суд Організації Об'єднаних Націй: організація, компетенція, здійснення провадження

Міжнародний суд ООН як головний судовий орган ООН. Організація Суду. Компетенція Суду. Провадження у спірних справах: порушення справи; письмове судочинство; усне судочинство. Припинення провадження. Супутні процесуальні питання: тимчасові забезпечувальні заходи; попередні заперечення; зустрічні вимоги; вступ до справи. Рішення, тлумачення, перегляд. Консультативне провадження

Тема № 3. Міжнародний трибунал з морського права

Організація Міжнародного трибуналу з морського права. Компетенція Трибуналу. Здійснення провадження в Трибуналі. Провадження: порушення справи; розгляд; прийняття рішення. Камери ad hoc

Тема № 4. Міжнародний кримінальний суд

Створення Міжнародного кримінального суду. Юрисдикція: умови здійснення. Прийнятність: питання прийнятності; попередні постанови, які стосуються прийнятності; протести. Структура Міжнародного кримінального суду. Правовий статус органів і посадових осіб. Забезпечення безпеки учасників процесу Міжнародним кримінальним судом. Здійснення кримінального провадження в Судовій Палаті. Оскарження та перегляд. Апеляційне провадження.

Тема № 5. Трибунали ad hoc

Міжнародний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, вчинених на території колишньої Югославії з 1991 року. Міжнародний кримінальний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за геноцид та інші серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, вчинені на території Руанди, і громадян Руанди, відповідальних за геноцид та інші подібні порушення, вчинені на території сусідніх держав, в період з 1 січня по 31 грудня 1994 року: історія створення та значення. Юрисдикція Міжнародного трибуналу по колишній Югославії та Міжнародного кримінального трибуналу по Руанді. Структура Міжнародного трибуналу по колишній Югославії та Міжнародного кримінального трибуналу по Руанді. Вибори та призначення суддів. Канцелярія обвинувача. Секретаріат. Апеляційне провадження. Перегляд судового рішення. Міжнародний залишковий механізм для кримінальних трибуналів: мета створення, повноваження.

Тема № 6. Гібридні (змішані) суди

Правова основа діяльності, мета створення. Спеціальний суд по Сьєра-Леоне: юрисдикція; організація; судовий розгляд; апеляційне провадження; перегляд рішень. Спеціальний трибунал по Лівану: юрисдикція; організація; судовий розгляд; апеляційне провадження; перегляд рішень. Надзвичайні палати в судах Камбоджі: юрисдикція; організація; судовий розгляд; апеляційне провадження; перегляд рішень.

Тема № 7. Внутрішня система правосуддя міжнародних організацій

Неформальне урегулювання спорів (омбудсмен, послуги посередництва). Проведення управлінської оцінки. Трибунал зі спорів ООН. Організація Трибуналу. Компетенція. Провадження. Апеляційний трибунал ООН. Апеляційне провадження. Адміністративний трибунал Організації Об'єднаних Націй.

Тема № 8. Суд Європейського Союзу

Значення Суду Європейського Союзу. Структура Суду Європейського Союзу. Суд. Суд загальної юрисдикції. Порядок обрання суддів. Компетенція. Порядок здійснення провадження.

Тема № 9. Міжнародні економічні суди

Компетенція, організація. Судочинство у справах про вирішення спорів. Судочинство у справах про роз'яснення. Спеціалізовані групи. Економічний суд. Організація Суду. Компетенція. Провадження про вирішення справ. Провадження у справах про тлумачення. Перегляд рішення за нововиявленими обставинами. Процедура примирення.

Тема № 10. Органи міжнародного правосуддя з прав людини

Європейський суд з прав людини. Міжамериканський суд з прав людини. Африканський суд з прав людини і народів. Компетенція. Організація і порядок роботи Суду. Здійснення судочинства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с/з	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Становлення та розвиток міжнародного судочинства	10	2	2			6	8					8
Тема 2. Міжнародний суд Організації Об'єднаних Націй: організація, компетенція, здійснення провадження	10	2	2			6	12	2	2			8
Тема 3. Міжнародний	10	2	2			6	8					8

трибунал з морського права												
Тема 4. Міжнародний кримінальний суд	10	2	2			6	12	2	2			8
Тема 5. Трибунали ad hoc	10	2	2			6	8					8
Тема 6. Гібридні (змішані) суди	6	0	0			6	8					8
Тема 7. Внутрішня система правосуддя міжнародних організацій	10	2	2			6	8					8
Тема 8. Суд Європейського Союзу	10	2	2			6	8					8
Тема 9. Міжнародні економічні суди	9	0	0			9	9					9
Тема 10. Органи міжнародного правосуддя з прав людини	5	0	0			5	9					9
Усього годин	90	14	14			62	90	4	4			82

4. Теми семінарських занять (денна /заочна / дистанційна форма навчання)

№ з\п	Назва теми	Кількість годин
1.	Становлення та розвиток міжнародного судочинства	2/0
2.	Міжнародний суд Організації Об'єднаних Націй: організація, компетенція, здійснення провадження	2/2
3.	Міжнародний трибунал з морського права	2/0
4.	Міжнародний кримінальний суд	2/2
5.	Трибунали ad hoc	2/0
6.	Гібридні (змішані) суди	0/0
7.	Внутрішня система правосуддя міжнародних організацій	2/0
8.	Суд Європейського Союзу	2/0
9.	Міжнародні економічні суди	0/0
10.	Органи міжнародного правосуддя з прав людини	0/0
		Всього:14/4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема: Становлення та розвиток міжнародного судочинства *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, підготувати	6/8

	відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	
2	Тема: Міжнародний суд Організації Об'єднаних Націй: організація, компетенція, здійснення провадження *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, статутом, процедурно-процесуальними актами, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	6/8
3	Тема: Міжнародний трибунал з морського права *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, статутом, процедурно-процесуальними актами, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	6/8
4	Тема: Міжнародний кримінальний суд *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, статутом, процедурно-процесуальними актами, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	6/8
5	Тема: Трибунали ad hoc *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, статутом, процедурно-процесуальними актами, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	6/8
6	Тема: Гібридні (змішані) суди *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, статутом, процедурно-процесуальними актами. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	6/8
7	Тема: Внутрішня система правосуддя міжнародних організацій *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, статутом, процедурно-процесуальними актами. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	6/8
8	Тема: Суд Європейського Союзу *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, статутом, процедурно-процесуальними актами підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	6/8
9	Тема: Міжнародні економічні суди. *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, статутом, процедурно-процесуальними актами підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	9/9
10	Тема: Органи міжнародного правосуддя з прав людини *Завдання*: ознайомитися з лекційним матеріалом, статутом, процедурно-процесуальними актами підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	5/9
	Разом	62/82

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання розвивають можливості самостійної роботи і сприяють більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Види індивідуальних завдань з навчальної дисципліни (реферати, контрольні роботи, що виконуються під час аудиторних занять та самостійної роботи, курсові, дипломні роботи тощо) визначаються навчальним планом. Індивідуальні завдання полягають у підготовці реферату за визначеною, або обраною студентом за допомогою викладача, темою та інших видів робіт, які затверджуються кафедрою. Терміни видачі, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються програмою навчальної дисципліни.

Індивідуальні завдання виконуються особою, яка навчається, самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання робіт комплексної тематики кількома особами.

6.1.Теми пропонованих рефератів

1. Становлення міжнародного суду та міжнародного судового права у давньоеллінській ойкумені.
2. Нюрнберзькі принципи.
3. Практика Постійної палати міжнародного правосуддя.
4. Історія створення Міжнародного суду ООН.
5. Міжнародний суд ООН: порядок обрання суддів, вимоги.
6. Секретаріат Міжнародного суду ООН: склад, функції.
7. Практика Міжнародного суду ООН щодо окремих категорій спорів.
8. Судді ad hoc в Міжнародному суді ООН.
9. Конвенція ООН з морського права: загальна характеристика.
10. Роль Міжнародного трибуналу з морського права у вирішенні морських спорів.
11. Практика вирішення спорів Міжнародним трибуналом з морського права.
12. Палати Міжнародного трибуналу з морського права.
13. Функції та повноваження Прокурора в Міжнародному кримінальному суді.
14. Права підозрюваного та обвинуваченого в міжнародному кримінальному процесі.
15. Принципи міжнародного кримінального права закріплені Римським Статутом МКС: загальна характеристика.
16. Злочини проти відправлення правосуддя як гарантія діяльності Суду.
17. Призначення покарання. Міра покарання.
18. Інститут відводу в Міжнародному кримінальному суді.
19. Співробітництво Міжнародного кримінального суду та держав.
20. Внутрішня система правосуддя ООН до 2009 року.
21. Діяльність Ради з внутрішнього правосуддя.
22. Адміністративний трибунал Організації Американських держав.
23. Адміністративний Трибунал Ради Європи
24. Міжамериканський суд з прав людини: загальна характеристика.
25. Попередні заходи в ЄСПЧ: загальна характеристика.
26. Судова практика ЄСПЧ: справи проти України.
27. Юридична сила рішень Європейського суду з прав людини.

7. Методи навчання

Метод навчання – взаємопов'язана діяльність викладача та студента, спрямована на засвоєння студентами системи знань, набуття умінь і навичок, їх виховання і загальний розвиток.

Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в межах репродуктивного (відтворюючого) мислення. Цей метод знаходить широке застосування для передачі великого масиву інформації.

Репродуктивний метод. Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписами, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількаразовим відтворенням засвоюваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, практичні завдання, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

Метод проблемного викладу. Науково-педагогічний працівник (НПП) до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб вирішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти стають свідками й учасниками наукового пошуку. Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки НПП.

Частково-пошуковий, або евристичний, метод. Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом НПП. Процес мислення здобуває продуктивний характер. Процес мислення поетапно направляється й контролюється НПП або самими студентами на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах.

Дослідницький метод. Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес розв'язання завдання).

Дискусійні методи. Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції.

Метод моделювання. Моделювання ситуацій під час навчального процесу – це створення таких ситуацій-моделей, де реальні об'єкти замінюються символами і взаємовідносини між учасниками діяльності складаються не природно, а організовані спеціально під керівництвом НПП, тобто штучно.

8. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в

навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках для семінарських занять передбачаються питання для самоконтролю.

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки студентів з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюється у вигляді вхідного, поточного, рубіжного та семестрового контролю.

В освітньому процесі використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний протягом семестру, контрольні роботи, передбачені навчальним планом, приймання індивідуальних завдань, курсових робіт, підсумковий семестровий, відстрочений контроль.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах та засіданнях методичних комісій спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття із забезпечувальною дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквіуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються програмою навчальної дисципліни. Результати оцінювання роботи студентів мають бути доведені до відома студентів своєчасно. Формою поточного контролю є ректорські контрольні роботи. Результати оцінювання ректорських контрольних робіт можуть зараховуватися як результати виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студента. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі заліку або семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр з цієї дисципліни.

Семестровий екзамен - форма підсумкового контролю з окремої навчальної дисципліни за семестр, що спрямована на перевірку засвоєння теоретичного та практичного матеріалу. Екзамени складають за екзаменаційними білетами, затвердженими кафедрою. Викладач в обов'язковому порядку повинен ознайомити студентів зі змістом екзаменаційних питань, зразком екзаменаційного білету на початку вивчення навчальної дисципліни.

Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні екзамену з навчальної дисципліни, складає 40.

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни (практики) та балів, набраних при складанні семестрового екзамену.

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

8.1. Питання, які виносяться на складання поточного та підсумкового контролю

1. Міжнародний суд ООН: загальна характеристика.
2.Організація Міжнародного суду ООН.

3. Порядок обрання суддів Міжнародного суду ООН.
4. Секретаріат Міжнародного суду ООН: склад, функції.
5. Компетенція Міжнародного суду ООН.
6. Провадження в Міжнародному суді ООН: відкриття справи.
7. Письмове та усне судочинство в Міжнародному суді ООН.
8. Закінчення провадження в Міжнародному суді ООН.
9. Створення Міжнародного кримінального суду.
10. Структура Міжнародного кримінального суду.
11. Функції Секретаріату в Міжнародному кримінальному суді.
12. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду.
13. Питання прийнятності в Міжнародному кримінального суді.
14. Правовий статус суддів Міжнародного кримінального суду.
15. Функції і повноваження Палати попереднього провадження Міжнародного кримінального суду.
16. Функції і повноваження Судової палати Міжнародного кримінального суду.
17. Перегляд та оскарження рішень в Міжнародному кримінальному суді.
18. Забезпечення безпеки потерпілих і свідків злочинів Міжнародним кримінальним судом.
19. Передумови створення кримінальних судів ad hoc. Правова підстава їх діяльності.
20. Гібридні (змішані) кримінальні суди. Загальна характеристика.
21. Неформальне урегулювання спорів в рамках внутрішньої системи правосуддя ООН.
22. Організація Трибуналу зі спорів ООН.
23. Компетенція Трибуналу зі спорів ООН.
24. Подання заяви до Трибуналу зі спорів ООН: зміст, терміни.
25. Рішення Трибуналу зі спорів ООН. Тлумачення, виправлення.
26. Апеляційний трибунал Організації Об’єднаних Націй: загальна характеристика.
27. Структура Апеляційного трибуналу ООН.
28. Подання апеляції до Апеляційного трибуналу ООН: зміст, строки.
29. Прийняття і винесення рішення Апеляційного трибуналу ООН.
30. Перегляд, тлумачення, виправлення рішень Адміністративного трибуналу ООН.
31. Адміністративний трибунал МОП.
32. Європейський суд з прав людини: створення. Правова основа діяльності.
33. Організація і порядок функціонування Європейського суду з прав людини.
34. Відкриття провадження у ЄСПЛ. Зміст індивідуальної скарги.
35. Розгляд питання щодо прийнятності скарги ЄСПЛ.
36. Здійснення провадження ЄСПЧ після прийняття рішення про прийнятність скарги.
37. Судові слухання в ЄСПЛ: загальні положення.
38. Прийняття постанови ЄСПЛ, вимоги до змісту. Роз’яснення, перегляд постанови.
39. Консультативні висновки ЄСПЛ.
40. Організація діяльності Суду Євразійського економічного союзу. Склад Суду.
41. Призначення суддів Суду Євразійського економічного союзу. Припинення повноважень суддів. Вимоги щодо несумісності.
42. Компетенція Суду Євразійського економічного союзу.
43. Учасники процесу Суду Євразійського економічного союзу: права та обов’язки.
44. Здійснення судочинства Судом Євразійського економічного союзу. Подання заяви, вимоги до її змісту.
45. Прийняття або відмова у прийнятті заяви Судом Євразійського економічного союзу. Підготовка справи до розгляду.
46. Судовий розгляд Судом Євразійського економічного союзу: загальні положення. Зупинення провадження. Припинення провадження.
47. Судові акти Суду Євразійського економічного союзу: види, зміст. Набрання законної сили. Роз’яснення, виправлення описок.

48. Перегляд рішення за нововиявленими обставинами Судом Євразійського економічного союзу.
49. Правова основа діяльності Економічного суду СНД. Структура.
50. Компетенція Економічного суду СНД.
60. Роль внутрішньої системи правосуддя в міжнародних організаціях.
61. Адміністративний трибунал МОП: компетенція, організація, процедура.
62. Становлення міжнародного суду та міжнародного судового права у стародавній час. Розвиток міжнародного судового права у добу середньовіччя.
63. Створення Постійної Палати третейського суду. Її роль та значення.
64. Діяльність Постійної палати міжнародного правосуддя при Лізі Націй.
65. Роль Нюрнберзького і Токійського процесів для розвитку міжнародного кримінального судочинства.
66. Види сучасних міжнародних судових установ. Правова основа організації та діяльності міжнародних судових установ.
67. Організація Міжнародного трибуналу з морського права: склад, порядок обрання членів Трибуналу.
68. Компетенція Міжнародного трибуналу з морського права.
69. Провадження: порушення справи; розгляд; прийняття рішення.
70. Камери ad hoc Міжнародного трибуналу з морського права.
71. Міжамериканський суд з прав людини: організація.
72. Компетенція Міжамериканського суду з прав людини.
73. Суд Європейського Союзу: історія створення, засновчі акти, компетенція.
74. Суд Європейського Союзу: судочинство.
75. Міжнародні трибунали по Руанді і колишній Югославії: структура, юрисдикція.
76. Міжнародні трибунали по Руанді і колишній Югославії: здійснення судочинства.
77. Спеціальний суд по Сьєра-Леоне: юрисдикція.
78. Апеляційне провадження в Спеціальному Суді по Сьєра-Леоне.
79. Класифікація учасників міжнародних кримінально-правових відносин: загальна характеристика.
80. Загальна характеристика гібридних (змішаних) судів.

9. Схема нарахування балів
Денна/заочна форма

Загальна кількість балів – 100.
Кількість балів за екзамен/залік – 40.
Кількість балів протягом семестру – 60:
Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях ∑40 = 40:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:
∑40 – сума максимальної кількості балів
∑1 – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.
∑2 – кількість семінарських занять протягом семестру.
8 – коефіцієнт

Поточний контроль						Індивідуальне завдання	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен /залік	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	ТN					
∑40						-	-	60	40	100

Т1, Т2 ... ТN – теми.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів, але в межах максимальної загальної суми балів – 100.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів.**

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п’ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;
- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;
- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;
- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівка викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;
- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- викладає матеріал не достатньо зв’язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:
- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

<u>Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних/залікових робіт.</u>

Екзаменаційні (залікові) роботи виконуються у письмовій формі. Екзаменаційна/залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має чотири варіантів відповідей, тільки один з яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:Модель «ШІ заборонено».Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.Модель «ШІ як асистент».Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.Модель «ШІ як інструмент».Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	За чотирирівневою шкалою оцінювання	За дворівневою шкалою оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	зараховано
1-49	незадовільно	незараховано

10. Рекомендована література

Основна література

Міжнародно-правові акти:

1. International Tribunal for the Law of the Sea. Rules of the Tribunal ITLOS/8. URL: https://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/basic_texts/Itlos_8_E_17_03_09.pdf.
2. Permanent Court of Arbitration Rules. URL: https://pca-cpa.org/en/documents/pca-conventions-and-rules/.
3. Rules of procedure of the Inter-American Court of Human Rights. URL: http://www.corteidh.or.cr/sitios/reglamento/nov_2009_ing.pdf/
4. Rules of the Administrative Tribunal of the International Labour Organization. URL: http://www.ilo.org/tribunal/about-us/WCMS_249195/lang--en/index.htm.
5. Statute of the Administrative Tribunal of the International Labour Organization. URL: http://www.ilo.org/tribunal/about-us/WCMS_249194/lang--en/index.htm.
6. Statute of the Inter-American Court of Human Rights. URL: http://www.corteidh.or.cr/index.php/en/about-us/estatuto/.
7. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції» // Відомості Верховної Ради. 1997. № 40. С. 263.
8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004/print1447094315703685.
9. United Nations Staff Regulations ST/SGB/2009/6. URL: https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N09/350/77/PDF/N0935077.pdf?OpenElement.
10. ICC Rules of Procedure and Evidence. URL: https://www.icc-cpi.int/news/rules-procedure-and-evidence.
11. Rules of Procedure of the United Nations Appeals Tribunal. URL: https://www.un.org/en/internaljustice/pdfs/2019-01-11-UNAT-rules-of-procedure.pdf.
12. Rules of Court (1978) (adopted on 14 april 1978 and entered into force on 1 july 1978). URL: https://www.icj-cij.org/en/rules.
13. ICC Regulations of the Registry. URL: https://www.icc-cpi.int/news/regulations-registry.
14. ICC Regulations of the Court. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Regulations-of-the-Court.pdf.
15. Rules of ECHR. URL: https://www.echr.coe.int/documents/rules_court_eng.pdf.
16. UNDT Rules of Procedure A/RES/64/119. URL: https://www.un.org/en/internaljustice/undt/key-

documents.shtml.
17. Rome Statute of the International Criminal Court. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Regulations-of-the-Court.pdf.
18. UNAT Statute. URL: https://www.un.org/en/internaljustice/unat/key-documents.shtml.
19. Statute of the International Court of Justice. URL: https://www.icj-cij.org/en/statute.
20. Statute of the International Tribunal for the Law of the Sea. URL: https://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/basic_texts/statute_en.pdf.
21. Charter of the International Military Tribunal. URL: https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocity-crimes/Doc.2_Charter%20of%20IMT%201945.pdf.
22. Статут Організації Об'єднаних Націй. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text.

Підручники, навчальні посібники:

1. Буткевич В. Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В. Г. Буткевич, В. В. Мицик, О. В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. К.: Либідь, 2002. 608 с.
2. Буткевич О.В. Історія міжнародного права: підручник. К: Ліра-К. 2013. 416 с.
3. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України : монографія / [Акуленко В. І., Андреасян Г. А., Білорицький Г. О. та ін.; за ред. В. Н. Денисова]. К. : Юстиніан, 2006. 672 с.
4. Гутник В.Міжнародний кримінальний суд : начальинй посібник / В. Гутник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 194 с.
5. Дмітрієв А. І. Міжнародне публічне право: навч. посібник / [А. І. Дмітрієв, В. І. Муравйов; відп. ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський]. К. : Юрінком Інтер, 2001. 640 с.
6. Міжнародне право : словник-довідник / [С.М. Перепьолкін, Т.Л. Сироїд, Л.А. Філяніна]; за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Х.: Юрайт, 2014. 408 с.
7. Міжнародне правосуддя : навч.-метод. посіб. [Електронне видання] / О. К. Канєнберг-Сандул, В. В. Форманюк, Н. В. Хендель ; за ред. проф. Х.Н. Бехруза ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023.106 с.
8. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Бєглий, О. А. Радзівілл та ін.] ; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. К. : НАУ, 2012. Т. 1. 420 с.
9. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Бєглий, О. А. Радзівілл та ін.] ; за заг. ред. В.Ф. Антипенка. К. : НАУ, 2012. Т. 2. 348 с.
10. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / Т. Л. Сироїд, Л. О. Фоміна ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2024. 502 с.
11. Міжнародне співробітництво у сфері правосуддя : підручник. / Тертишник В. М. та ін.; за заг. ред. д. ю.н. проф. В. М. Тертишника та докт. наук держ. упр., професора В. В. Ченцова. Київ : Алерта, 2021. 276 с.
12. Сироїд Т. Л. Міжнародне право: навчальний посібник. Харків: ХНУВС, 2009. 336 с.
13. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.
14. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с.
15. Сироїд Т.Л, Міжнародне кримінальне право : підручник. Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : Право, 2023. 512 с.
16. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право: підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право. 2020. 648 с.
17. Сироїд Т.Л., Гавриленко О.А., Фоміна Л.О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовнішнього

незалежного оцінювання / за заг. ред. д.ю.н., проф. Т.Л. Сироїд. Вид. 4-те вид., перероб і допов. Харків : Право. 2021. 462 с.
18. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник / За заг. ред. д.ю.н., проф. Т.Л. Сироїд. Х. Право. 2019. 472 с.
19. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 628 с.
20. Сироїд Т. Л. Міжнародне кримінальне право : підручник / Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Вид. 2-ге, допов. Харків : Право, 2025. 536 с.

Допоміжна література:

1. Гавриленко О. А. Історія держави і права України: хрестоматія-практикум : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України напряму підготовки 6.030202 – «Міжнародне право» / О. А. Гавриленко, І. А. Логвиненко, Л. В. Новікова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 348 с.
2. Гринчак В. А., Земан І. В., Когутич І. І., Марін О.К. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності): підручник. Право, 2019. 440 с.
3. Гринчак І. Арбітражне врегулювання міжнародних спорів. Право, 2020. 226 с.
4. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства, Київ, 2015. 708 с.
5. Камінська Н., Щербань Є. Імплементація Римського статуту Міжнародного кримінального суду. Досвід зарубіжних держав та України. Фенікс, 2021. 214 с.
6. Караман І.В., Козіна В.В. Європейський суд з прав людини, Європейська конвенція з прав людини та індивідуальні заяви: перше знайомство. К.: ВАІТЕ, 2015. 136 с.
7. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навч. посібник / В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко. К.: Знання, 2009. 751 с.
8. Міжнародне судочинство / К. М. Вітман [та ін.] ; заг. ред. Ю. С. Шемшученко ; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. К. : Юридична думка, 2009. 260 с.
9. Міжнародні організації: навч. посібник. / За ред. О.С Кучика. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2007. 749 с.
10. Посібник зі збору доказів для Міжнародного кримінального суду. Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, 2019. 43 с.
11. Тертишник В., Ченцов В. Міжнародне співробітництво у сфері правосуддя: підручник. Алерта, 2021. 276 с.
12. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: Науково-методичний посібник для суддів. 2-ге вид. випр., допов. К., 2015. 208 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: http://europa.eu/.
2. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: http://www.echr.coe.int/echr/.
3. Офіційний сайт Європейської поліцейської агенції (Європол). URL: https://www.europol.europa.eu/.
4. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду. URL: http://www.icc-cpi.int.
5. Офіційний сайт Міжнародного суду Організації Об’єднаних Націй. URL: https://www.icj-cij.org/home.
6. Офіційний сайт Міжнародного Трибуналу з морського права. URL: http://www.itlos.org/.

7. Офіційний сайт Міжнародної морської організації. URL: http://www.imo.org/Pages/home.aspx.
8. Офіційний сайт Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерпол. URL: http://www.interpol.int/.
9. Офіційний сайт Організації американських держав. URL: http://www.oas.org/en/default.asp.
10. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. URL: http://www.osce.org/.
11. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: https://www.un.org/en/.
12. Офіційний сайт Північноатлантичного альянсу. URL: http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm.
13. Офіційний сайт Ради Європи. URL: https://www.coe.int/en/web/portal.
14. Офіційний сайт Міжнародного залишкового механізму для кримінальних трибуналів. URL: https://www.irmct.org/en.